

Postupanje zdravstvenih djelatnika u slučaju postavljanja sumnje na novi koronavirus (2019-nCoV)

🕒 Objavljeno: 5. veljače 2020.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Klinika za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“

Ove će se upute redovno završavljati u skladu s razvojem epidemiološke situacije.

Verzija 7, 3. veljače 2020.

Dana 31. 12. 2019. kineske vlasti su objavile da je zabilježeno grupiranje oboljelih od upale pluća u gradu Wuhan, Hubei provincija u Kini. Oboljeli su razvili simptome povišene temperature, kašlja i otežanog disanja s infiltratima obostrano na plućima. Prema podacima prvi slučaj razvio je simptome 8. prosinca 2019. godine. Prvi bolesnici epidemiološki se povezuju s boravkom na gradskoj tržnici Huanan Seafood Wholesale Market, veleprodajnom tržnicom morskih i drugih živih životinja. Kao uzročnik početkom siječnja identificiran je novi koronavirus (2019-nCoV) koji, kao i SARS-CoV, pripada rodu *Betacoronavirusa* i to podrodu *Sarbecovirusa*. Praćenje kontakata i provođenje zdravstvenih mjera prevencije u Wuhanu i šire u Kini su u tijeku, a tržnica s kojom se epidemiološki povezuje pojava većine oboljelih zatvorena je 1. siječnja 2020. godine.

Broj oboljelih se mijenja iz dana u dan, kao i broj osoba s teškom kliničkom slikom i broj umrlih. Zabilježeni su i importirani slučajevi bolesti izvan Kine, pa tako i u Europi. U svim ovim područjima/zemljama provode se mjere utvrđivanja kontakata i zdravstvenog nadzora nad njima u trajanju od 14 dana od zadnjeg kontakta s oboljelim.

Prema do sada dostupnim informacijama, izvor zaraze su životinje, ali je moguć i prijenos s čovjeka na čovjeka.

Za sada postoje ograničena saznanja o spektru kliničke slike oboljelih. Nema cjepiva niti specifičnog lijeka. Liječenje je suportivno.

SUMNJA NA INFEKCIJU 2019-NCOV POSTAVLJA SE U SLUČAJU KAD SU ZADOVOLJENI SLJEDEĆI KRITERIJI:

Akutna respiratorna infekcija (nagli početak barem jednog od sljedećih simptoma: povišena tjelesna temperatura, kašalj, grlobolja, kratak dah) bez obzira zahtijeva li hospitalizaciju

I

tijekom zadnjih 14 dana prije početka simptoma ima barem jedan od sljedećih epidemioloških kriterija:

- Bliski kontakt¹ s potvrđenim ili vjerojatnim slučajem oboljenja od 2019-nCoV infekcije

ILI

- putovao/la u Kinu

ILI

- radio/la ili boravio/la u zdravstvenoj ustanovi gdje se zbrinjavaju oboljeli od 2019-nCoV

¹ Bliski kontakt uključuje sljedeće:

- Izloženost u zdravstvenoj ustanovi, uključujući direktnu skrb za oboljele od nCoV, rad sa zdravstvenim radnicima zaraženim s novim coronavirusom, posjet bolesnicima ili boravak u istom bliskom okruženju s oboljelim od nCoV
- Rad u neposrednoj blizini ili dijeljenje iste učionice s oboljelim od nCoV
- Putovanje zajedno s oboljelim od nCoV u bilo kojem prijevoznom sredstvu
- Dijeljenje istog kućanstva s oboljelim od nCoV

Kriteriji služe kao preporuka/vodič za daljnju obradu i postupanje. Oboljele treba procjenjivati od slučaja do slučaja, konzultirati se sa epidemiološkom službom jer klinička slika i epidemiološka anamneza mogu odstupati ili biti nejasni.

ECDC donosi definiciju vjerojatnog i potvrđenog slučaja kako slijedi:

Vjerojatan slučaj

Oboljeli sa sumnjom na infekciju 2019-nCoV u kojeg je rezultat testiranja na 2019-nCoV neodrediv ili pozitivan test na pan-coronaviruse.

Potvrđen slučaj

Osoba s laboratorijski potvrđenom infekcijom 2019-nCoV, bez obzira jesu li prisutni klinički simptomi i znakovi.

KAD ZDRAVSTVENI DJELATNIK POSTAVI NA TEMELJU GORE NAVEDENIH KRITERIJA SUMNJU NA INFEKCIJU 2019-NCOV, OSIM KLINIČKOG ZBRINJAVANJA I UOBIČAJENE DIJAGNOSTIČKE OBRADE ČINI SLJEDEĆE:

---

1. Dogovara pregled/hospitalizaciju oboljeloga, a po potrebi, ovisno o težini kliničke slike, premještaj u Kliniku za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“

Bolesnika je prije upućivanja na pregled/premještaj potrebno najaviti telefonom dežurnom liječniku (nadslužbi) u Klinici, ne uvoditi ga u čekaonicu, već ga, u dogovoru sa dežurnim osobljem, direktno uvesti u ambulantu za izolaciju.

2. Uzorke oboljele osobe sa sumnjom na 2019-nCoV šalje u laboratorij Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ uz prethodnu najavu na navedeni kontakt telefon:

- 01/2826-283 tijekom radnog vremena (ponedjeljak – petak)
- 091/4012-687 izvan gore navedenog vremena

Klinički materijal za dokazivanje infekcije s 2019-nCoV:

a. Gornji dišnji putevi

- Bris nazofarinksa i orofarinksa

- Aspirat nazofarinksa

b. Donji dišnji putevi:

- Bronhoalveolarni lavat (BAL)
- Sputum
- Traheobronhalni aspirat

c. Serum

Uzorkovanje:

- Aspirati, sputum i BAL se prikupe u sterilnim posudicama za urin ili stolicu
- Oba brisa nazo- i orofarinksa se zajedno stavljaju u tekući medij (Hanks medij ili sterilna fiziološka otopina). Koristiti što manju količinu tekućeg medija, ali da vršni dijelovi briseva budu u potpunosti uronjeni u medij
- Krv vadite u „vacutainer“ bez anti-koagulansa i tako pošaljite. Serum nemojte odvajati.

Svi uzorci moraju biti označeni imenom pacijenta, tipom uzorka i datumom.

Posudice se dobro zatvore i zajedno s upijajućim materijalom (papirnati ručnici ili staničevina) se sprema unutar ziplock vrećice. Ziplock vrećice se potom stave u čvrstu posudicu.

Uzroci se do slanja čuvaju na +4°C. Uzorak se šalje na „plavom ledu“ (pingvini) i unutar 48 h od uzorkovanja moraju stići u dijagnostički laboratorij.

Kako je dinamika infekcije još uvijek nepoznata preporuča se slanje što više mogućih, gore navedenih uzoraka. Ne preporuča se slanje samo uzoraka gornjih dišnih puteva.

Adresa slanja:

Klinika za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“

Jedinica za znanstvena istraživanja

Mirogojska 8

10000 Zagreb

Uz uputnicu molimo poslati kratki ispunjeni upitnik dostupan na web stranici Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“. Pacijenti moraju zadovoljavati kliničke i epidemiološke kriterije. Bez ispunjenog uputnika neće se raditi dijagnostika.

Zadnja ažurirana verzija dijagnostičkih uputa je dostupna na web stranici Klinike: www.bfm.hr (<http://www.bfm.hr/page/homepage>)

3. Odmah telefonom obavještava epidemiologa Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na broj telefona 01 / 46 83 004 ili na mobitel pripravnosti 098 22 77 53 dostupan 24 sata 7 dana u tjednu, ispuni prvi dio anketnog obrasca i pošalje u Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Epidemiolog HZJZ-a odmah će telefonski obavijestiti teritorijalno nadležnog epidemiologa koji će poduzeti mjere identifikacije kontakata sa svrhom daljnjeg zdravstvenog nadzora.

PREPORUKE O MJERAMA PREVENCIJE I SUZBIJANJA ŠIRENJA ZARAZE U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA U SLUČAJU POSTAVLJANJA SUMNJE NA NOVI KORONAVIRUS (2019-NCOV)

S obzirom da putovi prijenosa 2019-nCoV nisu do kraja razjašnjeni, preporuča se primjena mjera predostrožnosti u slučaju postavljanja sumnje na 2019-nCoV.

Oboljelom pod sumnjom na 2019-nCoV treba staviti kiruršku masku, smjestiti ga u zasebnu prostoriju/sobu i zatvoriti vrata (ako je moguće u sobu za izolaciju oboljelih s infekcijama koje se prenose zrakom). Ukoliko se radi o više bolesnika, preporuča se kohortiranje (prijem i smještaj bolesnika unutar jednog odjela). Zdravstveni djelatnici trebaju primjenjivati standardne mjere zaštite pri kontaktu s bolesnicima, što podrazumijeva primjenu mjera za sprečavanje infekcija koje se prenose kontaktnim putem (jednokratni ogrtač/pregača, jednokratne rukavice, zaštitne naočale) i zrakom (minimalno kirurške maske, a po mogućnosti FFP2 maske). Kod intervencija koje generiraju aerosol (npr. intubacija, bronhoskopija) koristiti FFP3 masku.

U prilogu nalazi se anketni obrazac za oboljelog kod kojeg se sumnja na bolest uzrokovanu novim koronavirusom. Prvi dio obrasca popunjava liječnik koji je postavio sumnju na nCoV bolest, a ostatak obrasca popunjava kliničar koji liječi oboljeloga te ako sumnja udovolji definiciji vjerojatnog ili potvrđenog slučaja, odmah šalje obrazac u HZZJ jer smo dužni sve vjerojatne i potvrđene slučajeve u roku od 24 sata prijaviti u SZO i ECDC uključujući podatke s obrasca (bez osobnih identifikatora, naravno). O načinu slanja obrasca, koji je najpogodniji za kliničara, dogovoriti telefonom 01 / 46 83 004 ili na mobitel pripravnosti 098 22 77 53.